

ZOMBOR ÉS VIDÉKE

Előzetési árak:

Egész évre . . . 12 korona
Fél évre . . . 6 korona
Negyed évre . . . 3 korona
Egyes szám 16 fillér

POLITIKAI LAP.

Felolós szerkesztő: OBLAT KÁROLY

Szerkesztőség és kiadó-

hivatal: Zarándok u. 7.

☐ Telefon-szám: 174. ☐

Kéziratokat nem adunk vissza.

POLITIKAI HIREK

Az új államtitkár. A hivatalos lap vasárnapi száma közölte, hogy a király az igazságügyminiszter előterjesztésére dr. Vadász Lipót orsz. képviselőt az igazságügyminiszteriumhoz államtitkárrá kinevezte. Ily kinevezésről a koalíciós uralom idejében még álmodni sem lehetett. A koalíciós éra felekezetieskedő, sőt szellemének tajtékzó hullámai a munkapárt liberalizmusának erős szikláján teljesen megtörték. A koalíció reakciós szellemének visszaüzése a munkapárti rezsimnek büszkesége és dicsősége. Az új államtitkár kinevezetésénél nem az volt az irányadó, hogy izr. vallású, sem az, hogy dacára annak, hogy izr. vallású, hanem egyedül a tehetség és a jellem volt a döntő tényező. A fővárosi és vidéki koalíciós lapok egyrésze a kinevezést homokba dugott fejjel fogadta, míg a másik része szíves szavakkal emlékezett meg a kinevezésről. A munkapárt az új államtitkárt élenk ovációkban részesítette. Az új államtitkár hivatalát kedden foglalta el.

A Tisza lakoma. Budapestről jelentik: A munkapárt elnöksége május 5-ére tudvalevően országos lakomát készült rendezni Tisza István gróf (iszteletére és ünneplésére. Ezt a lakomát az első dátumról részint a külpolitikai helyzet feszültsége s a háborús készülődés miatt, részben azért, mert a rendezőség számítását a jelentkezők száma tetemesen felülhaladta, el kellett halasztani. A bankettet már most május 24-én, szombaton fogják megtartani.

1913. május 16.

A parlamenttel szemben tanusított viselkedését az ellenzék hibásan nevezi passzivitásnak. Ez ugyancsak nem passzivitás. Passzivitás volt, hogy az ő mulljukból vegyünk példát — mikor a függetlenségi párt évtizedeken keresztül nem ment a delegációba. Ők akkor nem is jelöltették, nem is választatták meg magukat delegátusoknak. Kerületükben

is előzetesen bejelentették, hogy ők nem ismerik el a delegációt, nem lesznek tagjai s a polgárok ezen alapon választották meg őket képviselőkké. S ők — mivel nem vállaltak a delegációban tagságot — nem is részesülhettek soha semmiféle napidijban.

Ámde ők most a parlamenttel szemben egészen másképen viselkednek. Jelöltették, meg is választották magukat képviselőkké, megígérték választóiknak, hogy komolyan és lelkiismeretesen részt vesznek a parlament tanácskozásaiban, részvételükről programot is adtak, a munkájukért járó fizetést is fölvetették és fölveszik s még sem vesznek részt az országgyűlés munkájában. Megbizóik előzetes tudta és beleegyezése nélkül állanak a magyar parlamenttel szemben a negáció álláspontjára. És e sokszoros vétségét azzal tétezik, hogy törvényhozásunk szuverénitásának ilyen negligálásával a magyar állam tekintélyét segítik alászállítani egyéb ellenségeinkkel együtt.

Egyébiránt azért sem mondható eljárásuk passzivitásnak, mert hiszen ők ismételtelen elmentek a Házba, ott sipolással és tülköléssel meg akartak akadályozni a tárgyalásokat. Máskor a vitában is részt vettek, csakhogy nyomban utána ismét ellávoztak onnan, ahol kötelességük lett volna becsületes munkában részt venni. Hát az ilyen eljárást, amelyben sem elvhűség, sem következetesség nincsen — nem passzivitásnak szokás nevezni.

S erről a dologról mindennap úgy beszélnek, mintha csak taktikai kérdés lenne. Elismerik-e vagy el nem ismerik a magyar parlamentet? S részt vesznek-e becsületes munkával annak tanácskozásaiban, vagy sem?

A képviselőház az ország fundamentális intézménye, minden jogunk, szabadságunk, biztonságunk, jelenünk és jövőnk egyik intézményes fenntartója. S ők csak taktikai kérdésnek érzik és hiszik azt, hogy ezzel szemben a tagadás szellemét képviselik-e, vagy sem?

Pedig elsőrangú s nem taktikai, hanem elvi kérdés az, vajjon a törvényhozók minő álláspontot foglalnak el a törvényhozással szemben?

Rájuk nézve meg épen sokszorosan fontos e kérdés. Mert e ponton nincs kibúvás, e ponton színt kell vallaniok, e ponttól függ jövőnk s e pontot el nem kerülhetik. Részt vesznek-e a törvényhozás rendes munkájában, vagy sem?

Ez a kérdés, melyre válaszolni muszáj.

Most úgy vannak ők, mint az egyszerű beteg, akinek a mesebeli szellem választást engedett: választania kellett a jobboldali, vagy a baloldali — gutatűtés között.

Felsült önbizalom.

Mintegy 3 évvel ezelőtt a kalocsai érseki hatóság egy elvi jelentőségű határozatot hozott, a melylyel kimondotta azt, hogy a katolikus temetőkhöz többé más felekezeti hivatkozást nem lehet.

Nehogy ebből esetleg az egyes hitefekezetek között súrlódások támadjanak s esetleg más hitefekezetek elhalálása esetén azok eltemetése nehézségekbe ütközzék: a város polgármestere magához kérte az evangélikus hitközség 3 tagját és velük tárgyalásokba bocsátkozván, felvilágosította őket, a szükségesek felől — sőt megállapodás is jött létre arra nézve, hogy a „status-quo antenak” helyreállítása végett kérvényezni fognak a hitközségek egyfelől a városi törvényhatósági bizottságnál, másfelől a kegyúri bizottságnál.

Azonban mi történt; ezek a kérvények a mai napig sem érkeztek be, — hogy a törvényhatósági bizottsághoz benyújtandó kérvényükre úgy mint a többi hitefekezetek is — külön felekezeti temetőjükhöz a szükséges területet ingyen megkaphatják.

E felvilágosítás dacára azonban az evangélikus hitközség hosszú időn át elmulasztotta a kérvény betérjesztését.

Majd később egy városi közgyűlés alkalmával közvetlen a közgyűlést megelőző napon a hősködők egyike a megállapodástól eltérő kérelmet személyesen bevitte a polgármesterhez,

erőszakosan követelvének annak a közgyűlés által leendő letárgyalását.

Hogy a polgármester e követelődésnek a szabályokra való hivatkozással eleget nem tett, megkezdődött ez ügyben egy áldatlan hajszá.

Most már az evangélikus hívek türelmetlenebb s helyesebben beugrasztott része élén a két hősköddővel frontot csinált a város közönségével szemben és többé nem status-quo antet, de nem is külön felekezeti temető létesítését kívánta, hanem egyszerűen egy köztemető felállítását, és büszkén verte a mellét, hogy megmutatja, miszerint köztemető lesz, mert azt ők akarják, s ha ők akarják, hát annak létesülnie kell is.

A város tanácsa időközben kérelmet intézett az érseki hatósághoz, a mely meg is engedte, hogy mindaddig, míg külön protestáns temető nem létesül, a protestánsok a katolikus kistemetőbe temetkezhetnek.

A polgármester azonban tudatában annak, hogy egyes családoknak kegyeletét ez az engedély még mindig nem elégíti ki, mert egyeseknek a nagytemetőben levő sírboltjaiból a család protestáns tagjai ki lettek zárva, kísérleteket tett arra, hogy az Érseket engedékenységre bírja.

Erre az Érseknek a múlt év június havában Zomborban való tartózkodása alkalmas időpontnak mutatkozván, a polgármester magához kérte egy bizalmas értekezletre s megbeszélésre a protestáns hiffelekezetek kevésbé harcias tagjait nem a hősköddőket, hanem olyanokat, a kikkel komolyan tárgyalni lehet — és velük a teendőik tekintetében tárgyalásokba bocsátkozván, a követendő eljárás tekintetében meg is állapodott és ennek alapján az Érsekkel érintkezésbe is lépett.

A hősköddő urakat a mellőztetés véglegesen felháborította, s e feletti haragjuknak kitörése volt egy a Bács-megyei Függetlenségben készségesen közölt epés czikk, a melynek iránya az volt, hogy nevezett urak most már végképen a polgármester „truczczára” megcsinálják a köztemetőt és megfogják mutatni azt, hogy a polgármester ő nélkülök mit sem tehet.

Ugyaníly tenorban rohantak ki a nevezett urak a hitközségi ülésen is, sőt a másik ebből egy kis izelítővel szolgált a törvényhatósági közgyűlésnek is.

A dolog azonban másképp sült el, mint a hogy ezt azok az urak kívánták.

A polgármester nem ijedt meg a mumustól, hanem szép csendesen folytatta megkezdett munkáját és sikerült is meggyőznie az érseki hatóságot arról, hogy a felekezeti békeesség érdekében az adott engedélyt tágítania kell.

A mi meg is történt, — a mennyiben az érseki hatóság ennek alapján megengedte a következőket:

1. Ha valamely protestáns családnak van már a katolikus temetőben sírboltja, úgy abba családja tagjait bármikor temetheti, továbbá

2. Méltánylást érdemlő okokból a sírbolt tulajdonos a családi sírboltba a rokonoknak ily családi sírboltba való temetkezését is megengedheti, ha ahhoz a plébános előzetesen hozzájárul, végül

3. A kinek már megvett sírhelye van, az esetleg a protestánsok részére engedélyezendő külön temető létesülte és használatba vétele után is oda temetkezhetik.

Az érseki hatóság ezen humánus rendelkezésével az esetleg hangoztatható sérelmek, ha nem is gyökeresen, de mindenesetre orvosoltattak s mint-hogy a többi ezen engedélyek keretében nem tartozó protestánsok felekezeti temetőjük létesültéig a kis temetőbe temetkezhetnek: e kérdés a legkedvezőbbben oldatott meg.

Tehát békétlen és elégedetlen urak! szükséges volt-e az Önök nagyhangú közreműködése? Tudott-e a polgármester nélkülök csinálni valamit? és tudnak-e az urak a polgármester nélkül csinálni valamit?

A túlzott önbizalom úgy látszik felsült. — Azt el lehet temetni az urak köztemetőjébe.

Az ujvidéki repülőünnep.

Felejthetetlenül szép emlékekkel szolgáltünk a pünkösdi kettősünnepén Ujvidék városának, a kik az ország minden részéből idezarándokoltak a repülőünnepre. Az utolsó nyolc-tíz napon az a veszedelem fenyegetett, hogy az időjárás kegyellenül elmossa néhány óra alatt ezer meg ezer embernek önzellen, lelkes és végtelenül értékes munkáját. Am az utolsó napokban derűsen mosolygott az égbolt Délmagyarország fölött és idő ő felsége kegyelmes, jóakaró arccal biztatta azokat eljövételre, a kik még szeretni és élvezni tudják az emberiség közös ideális örömeit.

Napok óta ünnepi pompában volt Délmagyarország egyik legélénkebb városa, Ujvidék. A magyar aviatika ügyének lelkes harcosai Ujvidék társadalmi életének kitünőségeivel karöltve a pünkösdi ünnepeket választották arra, hogy országos érdeklődést felőlelő nagyszabású repülőnapokkal dokumentálják aviatikánk fejlődőképességét, tetterejét. Mindenre kiterjedő gondolat készítették elő a versenynapok programját és fejedelmi pompa várta József főhercegnek, Hazai Samu báró honvédelmi

miniszternek, Kálmán Gusztáv államtitkárnak, közéletünk előkelőségeinek és az ország minden részéről összesereglett közönségnek megérkezését.

A hatalmas ünnepi műsor a gépmadarak versenyén kívül számos vonzó érdekességű eseménynyel szórakoztatta a nagyközönséget, a mely az ujvidéki repülőnapok szép sikerét értékes emlékei közé fogja sorozni.

* * *

Már napok óta lázas munka folyt a repülőverseny és az ezzel kapcsolatos ünnepek minél nagyobb sikere érdekében. Ujvidék város mint vendéglátó gazda tisztviselői az ünnepek érdekében fáradoztak már napok óta. A városháza helyiségei, különösen az elszállásolási bizottság helyisége valóságos tábor benyomását teszi. E bizottságra hárult a legnagyobb feladat, hogy az óriási számban idesereglt közönség számára megfelelő szállást biztosítson. A bizottság Macenkovich Imre főjegyző előre kidolgozott részletes tervai alapján minden igényt pontosan kielégített. Szombat délután a város képe egyszerre átalakult. Mindenféle zászlókat tűztek ki, a villamoslámpák oszlopait feldiszitették, szegeznek, dolgoznak és a városházán és utakon lázas munka folyik a szombat esti ünnepélyre. A zord, esőre állott időt szép májusi nap követte vasárnap. Már szombaton feltűnt az utcákon az idegenek nagy száma, este pedig oly tömegesen léptek el az utcákat, mint még Ujvidéken soha. Ugyanis kezdetét vette a kirakatverseny, a melyben az ujvidéki iparosok és kereskedők tömegesen vettek részt s fáradságot és költséget nem kímélve, iparkodtak szebbnél-szebb kirakataikkal tanúságot tenni a város kereskedelmi fejlettségéről. A kirakatokban gyönyörködő közönség az éjjeli órákig hullámozott az utcákon. A bíráló bizottság Demetronicsz Vladimir polgármester elnöklésével már szombaton megkezdte működését.

Már vasárnap reggel 8 órakor a 86. szabadkai és a 96. péterváradai katonazenekarok ébresztő katonazenével járták be a várost. 11 órakor két zenekar föl-váltva a városháza előtt tüzzenét adott. Délután fél 3 órakor evezőverseny volt a Dunán, a melyen résztvett a jelenleg Ujvidéken állomásozó dunai hadiflotta, az ujvidéki Danubius egylet, továbbá a Vas-északi, szegedi és nagybecskereki evezőegylet.

A repülőversenyek fővédnöke József főherceg öfensége Ujvidékre utaztatában Szabadkán 12 percig időzött a pályaudvaron, ahol dr. Purgly Sándor főispán üdvözölte. A királyi herceg kifejezte azon reményt, hogy legközelebb meg fogja látogatni Szabadkát.

Zacherlin

de csakis üvegekben ahol plakátok kifüggesztve

Ujverbászon várta őfenségét Bács-megye küldöttsége legifjabb kamjonkai Szemző István főispán vezetése mellett, amelyben résztvettek: Sculetty Ferenc alispán, dr. Szabovlyevits Dusán főjegyző, dr. Frank Mihály ár. elnök, dr. Deák Béla főügyész, ilj. Szemző Gyula ny. főispán, dr. Balaton Gyula főszolgabíró, Kiss Gyula a jegyzőegylet elnöke, valamennyien pompás díszmagnyarban, Wagner G. Adolf esperes, Vidiczi György archimandrita, Rockenstein Nándor, Boberits Milán, Popovits V. Tódor papi díszornátusban, Dungserszky Lázár, Dungserszky István, Dungserszky Bogdán, Dungserszky Geodon, Lelbach Péter, Oberlander Fű öp, Ungár Lajos, Tripolszky János, Ertl József, Nagy Akos, Pertschy Ferenc, Császár Péter, König Soma, Potz József, Ertl János, Leszkovác Miletá, Preininger János, Till Imre, Városy Károly, Dombovits Ignác, dr. Galambos Pál, Trischler Aladár, Stöckl Miklós, Stöckl Jakab, Lallosevits István stb.

A vonat pontban 11 óra 30 perckor robogott be az ujverbászi pályaudvarra, ahol a vármegye küldöttségén kívül az egész környék intelligenciája, Uj- és Overbász községek előljárásgái s a két község aprajánagyja összesereglett s a robogó vonat szalonkocsijának ablakánál feltűnő főherceget szűnni nem akaró éljenzéssel fogadta. Legifj. kamjonkai Szemző István főispán a küldöttség élén a fenség elé járult s őt a következő beszéddel üdvözölte:

Császári és királyi Fenség!

A koránnyaloma bízott Bács-Boádog vármegye közönsége kitörő örömmel és lelkesedéssel értesült azon örömdetes tényről, hogy Fenségednek legkegyelmesebben elhatározni méltosított vármegyének területére jönni. Mély üstetlennel kívánjuk Fenségedet, méltóságosb a hagyományos dinasztikus hűségigtől áthatott hő-álatteljes üdvözlésünket és ragaszkodásunk e csekély jeltt hegyesen fogadni. Ó császári és királyi Fensége ellen!

A lendülettel elmondott beszéd nyomán felhangzott riadó, lelkes éljenzés között nyujtotta át egy fehérbe öltözött kis leány a vármegye ajándékát, egy fehér rózsákból kiszített virágpárnát, amelyen világoskék alapon fehér selyem monogrammal a főhercegi cimere látható.

A főherceg a vármegye ajándékát a kis leánykától sajátkezűleg átvevén, keresetlen szavakkal köszönte meg a figyelmet és ovációt, majd a küldöttség tagjaival kezel fogva kocsijába visszavonult, ahova a küldöttség vezetői is beszállottak s a vonat tovább haladt Ujvidék felé, ahol az állomáson a királyi herceg fogadására nagy ember tömeg sereglett össze, melynek élén Matkovics Béla főispán szép mélyreható beszéddel üdvözölte a főherceget.

Pontban 3 órakor, József főhercegnek megérkezése után megkezdődött a repülőverseny. A főherceg nem a részére felállított tribünön foglalt helyet, hanem közvetlenül a gépek mellett szállott ki kocsijából és a versenyek egész tartama alatt onnan kísérte figyelemmel azok lefolyását. Az időjárás eléggé kedvező volt. A versenyek teljes programmszerűséggel folytak le, csupán a Tamerinbe tervezett távrepülés maradt el. Az ünnepek alkalmából Ujvidékre özönlött nagy sokaság, lehetett vagy 50.000 ember, leirhatatlan lelkesedéssel csodálta a katonaaivatikuskok mutatványait. A versenyek 5 órakor értek véget, mire József főherceg a közönség lelkes óvációja közepette kocsira szállott és Futakra hajtatott, ahol Chotek gróffal fog vadászni. Este a dunai flottila rendezett nagyszerű tűzijátékot és ezzel az ujdéki ünnepségek befejezést nyertek.

Bácsmegye új tiszti főorvosa.

Azon alkalomból, hogy kamjonkai Szemző István vármegyénk főispánja Dr. Spitzer Istvánt, kerényi községi orvost, megyei tiszti főorvossá nevezte ki, alábbi cikket a Bácskai Hirlapból szöszierint leközöljük, mely a mi véleményünket is teljesen fedi.

Dr. Spitzer Istvánnak megyei tiszti főorvossá való kinevezetése osztatlan örömet és általános megnyugvást kelt nemcsak a megyei orvosok, hanem Bács-megye hivatalos és vezető társadalmi körében is.

Ugy látszik, a vármegyei vezető körök tisztában voltak azzal, hogy a megyei közegészségügy élére oly férfiut kell állítani, aki nemcsak orvosi, hanem főképen közegészségügyi és társadalomtudományi képzettségénél fogva arra teljesen rátermett. Dr. Spitzer Istvánt nemcsak ezen a téren való elsőrangú jártassága tesz ki elsősorban alkalmassá e nehéz és szép állás betöltésére, hanem még azon körülmény is, hogy senki sem ismeri nála jobban a vármegyei közegészségügyi és orvosi viszonyokat s hogy az orvosi kar bizalmát teljes mértékben élvezzi.

Még talán mindenkinek emlékezetében él, hogy 1908-ban, amikor az új közegészségügyi törvény életbe lépett, a vármegye által alkotott szabályrendelet orvosi része teljesen dr. Spitzer munkája, melyet nemcsak a megye orvosi kara, hanem a hatóság a törvényhatóságai bizottság azzal méltányolt, hogy a munkálatot változatlanul magáéva tette s az ennek alapján dr. Szaboljevits Dusán jelenlegi vármegyei főjegyző által kidolgozott szabályrendelet ma, nemcsak vármegyénkben, hanem az

egész országban mint szabályrendelet szerepel.

A vármegyeiek legnagyobb része érdéklődve használta fel e szabályrendeletet és akkor az ország községei és körorvosi kara előtt alig volt népszerűbb ember a zombori központi főszolgabírónál és a kerényi orvosnál. Ekkor választotta meg a községei és körorvosok országos egyesülete főtítkárává, majd pedig tagja lett annak az öttagú országos bizottságnak, amely ma végzi a községei és körorvosok országos ügyeit s mint ilyen, abban a kitüntetésben részesült, hogy a belügyminiszter által összehívott orvosi ankétre ő is meghívást kapott.

Országos közéleti szereplésének jutalmul az 5000 tagot számláló orvosszövetség igazgatóságának tagjává választotta, amely kitüntetés annál méltánylandóbb, mert e vezető testületnek 30 tagja van. Nagy szerepet játszott a munkásbiztosítási törvény végrehajtása alalmából ar orvosi kar szervezésében. Neki köszönhető legnagyobb részt, hogy a vármegyében az orvosi kar teljesen szervezeten léphetett fel a pénztárakkal szemben. Dr. Spitzer István és dr. Rényi József voltak ekkor a pénztári adminisztrációnak rémei, ők szervezték nemcsak a vármegyei, hanem a városi orvosokat is és a szervezetségnek nagyszerű eredménye lett a mai állapot vármegyénkben, amelyet a többi megyék irigykedve néznek.

Talán legnagyobb sikerét érte el akkor, amikor erőlyes akciójával a békésvármegyei szorongatott orvosok érdekében lépett fel. Az orvosok jól emlékeznek a két év előtti nagy harora, amely az orvosok és a pénztárak között dult. Ennek kapcsán a békésgyulai pénztár egy szép napon elbocsájtotta szolgálatából valamennyi orvosát, mert nem akarták szó nélkül elfogadni az eléjük terjesztett feltételeket. Egyszerre 36 orvos vesztette el szolgálatát s a pénztár pályázatot irt ki olyan orvosi állásokra, amelyeknek magas dotációjá eddig nálunk ismeretlen volt.

A 6—7000 koronás állásokra — 18 ily állást irt ki a pénztár — a pénztár az egész országban keresett orvosokat; dacára, hogy az orvosszövetség ünnepélyes formában tiltakozott ez állások elfoglalása ellen, kijelentette, hogy orvosi kar erkölcsi és anyagi érdeke ellen vét az, aki az állások egyikét elfoglalja, mégis akadt nyolc orvos az országban, aki e csábító ajánlatnak felült. Az orvosok ügye Békés vármegyében elvesztettnek látszott. Ekkor dr. Spitzer István a Budapesttől tartott orvosi tanácskozáson azt a javaslatot tette, hogy az egész ország orvosi kara álljon sorompóba a békésmegyeieknek érdekében. A javaslat tetszésre talált, de a kivétel nehézsége mindenkit gondolkodóba ejtett. Dr. Spitzer ezek után pár nap múlva üz-

Milka

CSAK
ALPESÍ TEJ-, KIRALÓ-, ÉS

SUCHARD

CZUKORBÓL ÁLL.

szehvita a zombori, apatini, hódásági és kulai járások orvosi karát, előtűlt kifejtette álláspontját és 40 orvos még aznap bejelentette a zombori pénztárnak, hogy addig nem teljesít szolgálatot, míg a békésvármegyei orvosok szolgálatukat vissza nem nyerik és az ujonnan alkalmazottak el nem bocsátatnak. A pénztár az első pillanatra meghökken, de rövidesen kommunikusá akarta tenni az egész mozgalmat az „Iparegészségügy”-ben megjelent cikksorozatokkal. E lapot akkor minden orvos ingyen kapta.

Elkeseredett harc indult meg. A zomboriak példáját egymásután követték a bátrabb vármegyék és végeredménye a teljes győzelem lett. A békésvármegyei orvosok visszanyerték állásaikat.

Ilyen az egész országra kiterjedő lelkes működésben töltötte az egyszerű kerényi községi orvos életét; emellett pontosan teljesítette a községben orvosi kötelességét s részt vett minden községi ügy vezetésében, amit azzal hálált meg a község, hogy vármegyei képviselőnek választotta meg őt.

Szemsz István főispán közvetlen közelből szemlélhette a kerényi orvos működését, ismeri dr. Spitzer értékét s igazán tisztá és méltányos gondolkodására vall az a körülmeny, hogy az illetékesben lévő főorvosi állást azzal az orvossal tölti be, akit ő erre legalkalmasabbnak vél s minden kille befolyást visszautasítja, egyedül az érdemet és saját belső meggyőződését követte, amikor kinevezte a még aránylag fiatal községi orvost. A főispán ezen ténye egyszerre meghódította az egész községi és körorvosi kart, amelyet megtisztelt azzal, hogy közüllük választotta ki a vármegye vezető orvosát, hogy azt választotta ki, akit eddigi ténykedései népszerűvé tettek az ország községi és körorvosi kara előtt.

Nem is kellett tehát meglepetést orvosi körökben, hogy mint községi orvos a ranglétrán való látszólagos gyors emelkedésével ily szép pozícióra emelkedett, melynek fényét és tekintélyét orvoskarsainak vállaltat együttes működésével emelni hivatott.

Mi, községi és körorvosok csak méltányolni tudjuk ezt a magas kitüntetést: őt melegen üdvözljük és reméljük, hogy a jövőben is a vármegyei pártpolitikai élet hullámvérsei közepette a közegészségügy, a humanitárius intézmények fejlesztésében és kartársai iránt eddig érzett jóindulata jegyében folytatja nehéz, de szép hivatását.

Dr. Vermes Desső.

A Bácsmegeyi Gazdasági Egylet subvenciója.

Bács-Bodrog vármegye törvényhatósági bizottsága 9 évvel ezelőtt a Bácsmegeyi Gazdasági Egyletnek és az akkor létesített Bácsmegeyi Gazdasövetségnek 10 évre évi 20—20 000 korona támogatást szavazott meg.

Időközben a két gazdasági intézmény fuzionált s azóta a Bácsmegeyi Gazdasági Egylet egymaga kapja az egész 40 000 koronát.

Minthogy a 10 éves időszaknak sokára végére jutunk, a Gazdasági Egylet vezetősége szükségét érezte, hogy a támogatás megújítása iránt a vármegye legközelebbi közgyűlése elé kérvényt nyújtson be. Törley Gyula, a Gazdasági Egylet főadhatatlan elnöke ebben a tárgyan már értekezett Szemsz István főispánnal. A napokban pedig főkereste báró Vojnits Istvánt, akit szintén az ügy támogatására kért meg. Latinovits Pállal, a Gazdasági Egylet elnökével is kereste az érintkezést.

Szemsz István főispánunk — mint értesülünk — és nagyon helyesen, bizonyos kautelákhoz köti a subvenciót. — A támogatást a vármegye csak akkor szavazhatja meg, ha a Gazdasági Egylet működésének tényleges eredménye iránt a tárgyi és személyi feltételek biztosíthatók s megszerezhető a garancia, hogy az intézmény újabb botlásoknak, kudarcoknak színhelye nem lesz. Kudarcok botlások! Személyi feltételek! Hisz ez egy egész lajstroma a múltnak. Személyi feltételeket kíván a főispán. Helyes, az ügyvezető állás Glinther Ferencz távozása óta még most sincs betöltve. Méltán követelheti a vármegye pénzeért, hogy kellő garanciái legyenek a vezetőségi szakértelmében, hogy az egylet jövőben kifogástalanul tölthesse be hivatását.

Uj erők, uj rendszer szabadíthatja meg az egylet mostani stagnálását az agoniától.

A főispán mert az az álláspontja igen helyes. Mert a Gazdasági Egylet működésének eddigi eredménye nem áll arányban azzal a nagyméretű támogatással, amiben a vármegye részesíti.

A feladata magaslatán álló elnökség mellé tehát, uj erőknek kell bevonulniok. Aki pedig rendszeres botlásaival, tudatlanságaival és tulkapásaival, kárt okozott az egyletnek — ezt a nem neki való tevékenységi teret nem töltheti be.

VAROSI UGYEK.

□ **Hirdetmény az adózó községhez.** A közadók kezeléséről szóló új törvény értelmében felhívjuk az adózó közönséget, hogy a **f. évi II. negyedszedes adójukat folyó évi május hó 15 ig** annál is inkább fizessek be, mert ellenesben a hátralék késedelmi kamatival együtt 3 nap után külön intézés mellőzésével végrehajtás útján be fog szedtetni.

□ **Eszküdtképes egyének eszeírása.** Az esküdtbíróságokról szóló 1897. évi XXXIII. t. c. értelmében az esküdték alapj-trománok elkészítése céljából megalakított összeíró bizottság az e tekintetben f. évi 2. jkv. számú határozat alapján enzenel közhírré teszi, hogy Zombor szabad királyi város területén lakó minden férfi, aki magyar honos, a folyó esztendőben legalább 26-ik életévét betölti, a magyar nyelvet érti, azon irni és olvasni tud és évenként legalább 20 (husz) korona egyenes állami adót köteles fizetni; amennyiben pedig időleges adómentességet élvez, husz korona egyenes állami adónak megfelelő értékű vagyonnal bír, vagy az adózásra való tekintet nélkül, közlészivselő, lelkes, a magyar tudományos akadémia tagja, tudor, okleveles tanár, ügyvéd, mérnök, építész, hajóskapitány, gazdasz, gyógyszerész, vegyész, erdész, bányász, tanító, sebész, állatorvos, továbbá az, a ki a felsőbb művészetit vagy más felsőbb szakiskolát elvégezte; végül a ki a középiskolai záróvizsgálatot letette, **folyó évi május hó 19. 20. és 21-ik napjain, ugymint hétfő, kedd és szerda** mindenkor d. u. 3 órakor tartandó üléskor — az alapj-tromba való felvétel végett — az összeíró bizottság előtt (a város háza tanácstermében) személyesen vagy meghatalmazott által is megjelenhetik.

HIREK

* **Kinevezés.** Vármegyénk főispánja dr. Biró Károly zentai ügyvédet vm. (b. ügyésszé kinevezte.

* **Muzeumnévtés.** A Bács-Bodrog vármegyei történelmi társulat múzeumának néprajz tára a folyó hó 18-án (vasárnap) délután 3—5 ig díjtalanul megtekinthető.

* **A Zombori Napközi Otthon Egyesület** május hó 20-an, kedden d. u. 2 órakor közgyűlést tart a város házában kiz tanácstermében a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Pénztáros évi jelentése. 4. 1 számvígázó tag megválasztása. 5. Egy megürlt választmányi tagsági helynek betöltése választás útján. 6. Esetlegesen indítványok.

* **A zombori szerb egyház-község építkezései.** A zombori szerb egyházközségnek van a Szentgyörgy-téren

SIROLIN „ROCHE”-t használjunk légzőszerveink védelmére

Mi a Sirolin „Roche”?

A Sirolin „Roche” oly gyógyszer, amely tudományos alapon jól emészthető, nem izgató Guajacolcsapadékból állítatik elő és a Guajacolnak csak lótegyes hatású alkotórészeit tartalmazza. Csiszerű összetétele és killező mellékhatájdonsága mellett, ki tűnő lú és étványgerjesztő is lévén, az összes orvosok rokonszenvét megnyerte.

Ki használja a Sirolin „Roche”-t?

Mindenki mint óvatossági kurát a légzőszervek megbetegedés ellen. **Köszögések** és olyanok, akik krónikus tüdőhuruban szenvednek. **Tüdőbajok** és asztmikusok megkönynyebülést és étványgerjesztés. **Influenzások** javulás és erősebb ezáltal **Sztrófások**, mirigydagados gyermekek szem- és orrhurutosok, hörghurutosok sikeres használhatják.

Mi a Sirolin „Roche” hatása?

A Sirolin „Roche” megrövidíti a gyógyulást elősegíti a váladékelváozást, megsünteti köhögésingert, éjjeli izlást és lúzt, a légzőszerveknek ellenálló erőt ad. Fenti tulajdonságai folytán óvatossági kurakra van predestinálva. A Sirolin „Roche” elősegíti az emésztést és ezzel javítja az erőtállapotot. Gyarapítja a testulást és a jó közérzést.

A gyógytárban határozottan Sirolin „Roche”-t kérjünk és gondunk legyen arra, hogy házigyógytárunkból sohasem hiányozzék egy üveg Sirolin „Roche”.

egy nagy épülete, mely nagyon rozoga állapotban van és jelenleg nagyon keveset jövedelmez. Az utolsó egyházközségi közgyűlésen felvetődött egy igen életrevaló eszme, melyet az egyházközség tagjai magukévá tettek. Ugyanis elhatározták, hogy a régi házat lebontják és annak helyébe egy új és modern palotaszertű bérházat építenek mintegy félmillió költséggel. A nagy telken egy új utca is megnyílik, miáltal az épület mindkégy oldalán csupa üzlethelyiségek nagy hiányának is segítve volna. Az építkezés a jövő év tavaszán megkezdődik.

*** A szerb tanítók és a választói jog.** A budai és bácsi szerb egyházmegye tanítótestületei Zomborban gyűlést hívtak egybe, a melyen a radikális tanítóság a választói jog dolgában is állást akart foglalni. A vezetőség tudomást szerzett a dolgról és hirtelen elhalasztotta a gyűlést.

Steckenperd liliomtejszappan
Bergmann & Co. Tetschen *E. elérhetően hatám szepők eltavolítására és nélkülözhetetlen szer arc és bőrápolásra, mit számtalan elismerő levéllel bizonyíthatunk. Gyógyírakban drogériákban, illatszert és fodrász üzletekben 80 fillérért kapható. Szolgypáratlan hatású női kézápoló a Bergmann „Menera” liliomkrémje, mely tabusokban 70 fillérért mindenütt kapható.

*** Esküdtbírák kisorsolása.** A zombori kir. törvényszéken folyó évi május hó 8-án délelőtt 9 órakor sorsolták ki a június 2-ától június 16-ig terjedő esküdtbíróági ülészakban bírói tiszatet gyakorló esküdtteket. A kisorsoló bizottság elnöke dr. Eperjessy Béla kir. törvényszéki elnök, tagjai pedig Szedressy Ödön és Illés Sándor kir. törvényszéki bírák voltak. Az ügyészséget Gramling Kornél kir. ügyész képviselte. Az ügyvédi kamara részéről Strasser Lajos ügyvéd volt jelen. Kisorsoltattak rendes esküdtbírák: Abraham Izseák timár, Kémenczy Imre cipész, Kovács István kovács, Vidákovits József kovács, Steiner Lajos cimestő, Módré Ferenc kőteles, Reiner Lipót dijnok, Nagy Péter háztulajdonos, Kovacsits Radióví kereskedő, Schmidt Fülöp asztalos, Lukácsévita Dezső kereskedő, Klein Mihály kályhás, Husveth Gyula földbirtokos, Müller Ernő szatócs, Konyovits Vojin háztulajdonos, Tilger Mihály szítás, Rüll István mozaikmester, Pintinger János mészáros, Müller Gyula szabó, Nagy Bálint lisztkereskedő, Koczár Ernő nyug. gazd. intéző, Matzits Gusztáv korosmáros, Markovits József kereskedő, Ilkits Sebő földbirtokos, Bartmuth József szatócs, Hay Sándor szappanos, Lederer Leó bankár, Weisz Simon tojáskereskedő, Wollner Vilmos kereskedő, Lugumerszky Plátó kereskedő. Helyettes esküdték lettek: Kovacsits Jenő nyug. tanár, dr. Henneberg Géza ügyvéd, dr. Rapp András ügyvéd, Ugy Mihály faszakas, Mráz Gyula szatócs, Jelacsits Miklós kereskedő, Deutsch Izidor üzletvezető, Petrovits Milivoj árvaszéki ülnök, Bogó József kovács, Kovácsévits János kalapos.

*** Cirkusz.** A Zomborban működő Picard-cirkusz a közönség számos részvétele mellett tartja naponta előadásait. A társulat jól van szervezve és egyes produkcióik kiválóak a maguk nemében.

"SALVATOR" kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás
vese- és hólyagbajoknál, köszvényénel, cukorbetegségnél, vörhenyénel, emésztési és légzési szervek hurutjainál kitűnő hatású. Természetes vasmentes savanyúvíz.
Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban. SCHULTES ÁGOST Salyo-Lipóci Salvatorforrás-váltalat Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

*** jutalomdíj.** Dr. Mayer Nándor zombori ügyvéd egy darab tiz koronás aranyat küldött a zombori állami főgimnázium igazgatójának, hogy egy — a rajzolás és festésben kiváló — tanuló jutalmazzanak vele.

*** Zombori vásár.** A legközelebbi zombori országos vásár június hó 1-én és 2-án tartatik meg.

*** Eljegyzés.** Jablonszky Kornél, a m. kir. 6. honvédegyezred újjindóki zászlóaljának főhadnagya, Jablonszky Miklós nyug. rendőrkapitány fia, eljegyezte Czibur Mariska urleányt Bulkeszről.

*** Az újjindóki főispán díszelnöksége.** A Magyar Aerózsvettség rendkívüli közgyűlésében a magyar aviatika föllendítése körül kifejtett kiváló buzgalmáért máthézi Matkovits Béla újjindóki főispánt díszelnökévé választotta. Az erről szóló díszoklevelet küldöttség élén gróf Zichy Béla Rezső szövetségi elnök a napokban nyújtotta át a főispánnak budapesti lakásán.

*** Szűcs Ervin tragédiája.** A volt zombori mérnököt Szűcs Ervint, akit váltóhamisításért a szabadkai törvényszék másfélévi börtönrre ítél és aki büntetésének kitöltése után az aradi üzletvezetőségél kapott állást — ma, mint Aradról jelentik — állásából elbocsátották, mert büntetett előéletű

Fog-Krém
KALODONT
Szájviz

*** Ongyilkos segédjegyző.** Pekánovits Péter óbecsei községi segédjegyző osztrörtökön a kora reggeli órákban házában levő istállójának gerendájára felakasztotta magát. A mindenki által kedvelt, előzékeny és már 37 év óta hűséges közszolgálatban megüzölt tisztviselő tragédiája mélyen megrázkélt a közönséget és tisztviselőtársait is, a kik még csak sejtelmével sem bírtak annak, hogy a jó Péro bácsi milyen gondolatokkal foglalkozik. Pedig készült eme végtelen tetterre, mert sokszor panaszkodott, hogy nem bírja a sok hivatalos munkát és e mellett a megélhetés súlya, is nyomasztólag hatott rá. Reggel azon ürügy alatt, hogy a padlásra megy; magára zarta az istálot és ott felakasztotta magát. Felült elmaradása és ekkor találtak rá, de már megvolt halva. A 60 éves ember üvegyet és 8 fiut hagyott hátra. Temelése pénteken délután volt.

*** Ongyilkos pénzügyőr.** Bácsalmáson melibe lötte magát Molnár Mihály 18 éves pénzügyőri vigyázó. A bajai vonattal Szabadkára hozták és a mentők a kórházba szállították.

*** A Hungária fürdő** osztrörtökön Urnapján kazán tisztítás miatt zárva lesz.

A japánok gyakorlati érzéke
azonnal fellelerte az uj gummisarok számos előnyeit!

Japán levélhordó.
Ferdőre taposás, kialsítás, térszemesség, az idegek rázkódttatása kizárva! Berzsemnyék Budapest, VII.

*** Pénzügyi tudnivalók.** A közadók kezeléséről szóló és 1913. január 1-én életbe lépett törvény szerint az eddig adókönyvecskéik megszünnnek s ezek helyébe nyugták lépnek. Az adófizető közhözség tehát a saját érdekében cselekszik, ha ezeket a nyugtákat jól megőrzi, hogy esetleges zaklatás vagy tévedés következtében igazolni tudja, hogy adóját kifizette. A másik uj intézkedés az adóintézetben történt. Eddig ugyanis az volt szokásban, hogy azok, akik nem fizették pontosan az adót, óvintést kaptak. Az uj kezelés törvény megszünteti az adóintés kibocsátását. Az adóhatalalékosokat ezentul ényegyenként csak dobszó, vagy hirdetés kiüggesztése által hívják fel adófizetésre. A II. negyedévet május 16-ig ben nem fizető feleket tehát a dobszó vagy hirdetmény után közvetett határnap elmulasztása után azonnal megfogják zálogolni.

*** Magyarokanizsa.** Hir szerint a közel jövőben 15 uj járásbíróasgot fognak felállítani az országban és ezek közül egyet Magyarokanizsa fog kapni.

*** Sulyos szerencsétlenség.** Apatinban Drexler János, 14 éves molnár fiu a vizimalom kerékei közé esett, melyek ballábát szétronsolták. A bajai kórházba szállították.

(Fényképészeti készülékek műkedvelőknek. Mindazoknak, a kik a fényképezést, e legvonzóbb és mindenki által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek, ajánljuk az A. Moll cégnek (Bécs, I. Tuchlauben 9, ca. és kir. udvarszállító) 1864 óta fennálló fényképészeti eszközök különlegességei áruházát, amelyek képes árjegyzékét kívánatra szivesen küld el bérmentve a cég.

LIPIK Szlavonia **ELSŐRANGU** **BIZTOSAN GYÓGYIT:** rheumát, ischiás anyagcsere-zavarokat, cukorbetegséget, akuti bajokat, gyermekkorokat, csonttöréseket és izzadmányokat.
GYÓGYFÜRDŐ **Alkalikus, sós, jódos, vizek.** Radioaktív források 64° C.
Nyári és téli kúra. Kívánatra prospektus ingyen.

*** A szülész nő támadója.** Szabadkáról jelentik: A minap este tizenegy óra között egy kocsu fekete ruhás férfi kopogtatott be Kovács-Sztrigó Jánosné városi szülész nőhöz. A családleány beborcsította az idegent, a ki leült egy székre és várt, amíg a szülész nő kijön hozzá. Elmondotta, hogy azért verte fel ilyen későn este, mert a feleségéhez akarja hívni. A szülész nő hátrafordult, hogy előszedje a műszereit, ebben a pillanatban az idegen orvul megtámadta az asszonyt, lüktette, verte és kirángolta a haja szálait. A családleány a kiabálásra segítségül sietett, de a merénylő ezt is összeverte. A verekedés hevében az idegének leesett a kalapja és a szülész nő önkéntlenül támadójának fejéhez kapott, a melyről egy férjparóka vált le. Az asszony azt mondja, hogy nő volt a támadója. A szülész nő följelentést tett a rendőrségen, amely egy másik szülész nőt gyanúsít a támadással.

*** Megszökött gyermekek.** Bol-dogaszonyfalván két kilenc éves fiu gyanus körülmények között járkált. A rendőrségnek felbűnt és előállították őket, amikor kiült, hogy Gulyás István és Tóth János csurogi lakosok gyermekei, kik otthonról megszöktek, hogy valahol elszögdjenek. A rendőrség szüleiknek átadta a gyermekeket.

*** Baja.** A bajai 1848-49-es honvédegyesület f. hó 2-án tartotta feloszló közgyűlést dr. Fehér Lőrinc hatósági biztos elnöksége alatt, mikor is kimondotta, hogy taghiány miatt feloszlik, mivel jelenleg csak még 2 tagja van.

*** A tévedés áldozata.** Ujverbáson a napokban az egyik kocsmában együtt ittak Nehrlinger János és Beszner József nevű munkások. Nehrlinger megsértette barátját, aki erre felpofozta. Nehrlinger hazarohant és egy fa mögé lesbe állt és tüzoltóbaltaival. A véletlen azonban Berkó András utját irányította arra, akit Nehrlinger Besznernek nézett és agyafőbe vágta. Berkó most élet-halál küzdelembe, Nehrlinger pedig a csendőrség letartóztatva.

*** Egy hirdetői vállalat jubileuma.** Ez év május hó 1-én töltötte be Schalek Henrik bécsi hirdetői irodája fennállásának negyvenedik esztendejét. A céget 1843-ban Schalek Henrik alapította, aki kitűnő kereskedő és becsületes ember volt. Ennek 1907-ben bekövetkezett elhalálózása óta a céget apja szellemében fia Norbert vezeti. A cég nemcsak a legelső, hanem egyike a legelsőbbrendűeknek a szakmában, 1873-ban, amikor a hirdetés még csak csepegtékörzött élte, annak hatalmas fellendítése és kiépítése a cég fáradságtalanul közreműködött. Maradandó

elismerést szerzett magának a cég a művészi kiállítású újágreklamizálás terén és bebizonyította, hogy a legjobb reklamatás csakis a jóízűs keretében érhető el. Negyven évi fennállásának évfordulója alkalmából a cég egy elegánsan kiállított jubileumi katalógust ad ki, mely a hirdető cégeknek ingyen lesz megküldve. Ezen katalógus, tartalmánál fogva messze túlszárnyalja a rendes szakkertetet. Tartalmazza a legújabb és saját tapasztalatai alapján is összeállított, egy a monoról, mint a külföldön megjelent politikai és szaklapoknak hirdetői díjtáblázatát, azonkívül egész halom hasznos tudnivalót, u. m. a kereskedőségekde vonatkozó törvényt, nyugdíjtörvényt, tabellária kiszámítását a személyi jövedelemről, jövedelmi és kereseti-adótörvényt, az összes postadíjtáblát, átszámítási tabellát a belső postautalványokról idegen pénznemre, bélégszámlát, stb. stb. Tartalmaz ezenkívül igen sok hasznos tudnivalót, melyek a kereskedelmi világban sürűn fordulnak elő, de nem állanak mindig így csoportosítva rendelkezésre. A katalógus tehát eme tulajdonságainál fogva minden kereskedőnek egy hasznos és nélkülözhetetlen segéd-eszköz lesz.

*** Ki bírő.** Kérdezőkudésünkre tudomásra vettük, hogy különböző sodeni ásványpasztilla létezik. Sodei éppen olyan eredeti elnevezés mint a pilseni és müncheni sör. Jóságra és hatásra nézve azonban nagy különbségük van. Anyai azonban tény, hogy Fay valódi sodenije nem csak Sodenből származik hanem a közösi gyógyforrásokból lesznek összeállítva, melyek orvosok részéről mint ivókúra lett elfírva. Ebből magyarázható a sodeni ásványpasztilla jóhatás.

*** Emésztési zavarok ocsosomóknál,** hasmenés, hányás, bélhurut stb. mindig csak helytelen táplálás következményei és a rettegett betegségek már sok gondot és bánatot szereztek az aggodó szülőknek. — Ha azt akarja, hogy gyermeke egy igazán jókai és könnyen emészthető táplálék mellett szépen fejlődjék, úgy adjon kedvezőnek Nestlé-féle gyermeklisztet. — Próbadozokat teljesen díjtalanul küld a Henri Nestlé cég, Wien I. Biberstrasse 212.

NYILTÉR.*)

Hát mire való a retikül?

Az ember mindig beletesz uéhány darab Fay-féle sodeni ásványpasztillát a akkor mindig van későli ideális elhárítószert meghűlés és hurut ellen s nem kevésbé ideális szer hurutok, hirtelen fellépő rekedtség és köhögés ellen. Egy doboz ára 1.25 kor. Minden drogeriában, gyógyszerárban és ásványvízkereskedésben kapható. — Különös ismertetőjele: a Fay név fehér ellenőrzőszallagon, Soden közösi polgármesteri hivatalának igazolásával.

*) Ezen rovat alatt kösültekéri nem vállal felelősséget a szerk.

A magy. kir. államvasutak MENETRENDJE.

Érvényes 1913. május 1-jétől.

Budapestről indulás: reggel 7:10 (gyors) 7:45, 12:20, d. u. 2:45 (gyors), 3:20 (gyors), 8:05, 11:15 órákor este.

Budapestre érkezés: reggel 8:10, 9:55, 1:00 (gyors), 1:30 (gyors) este 7:20, 10:00. (gyors). Zomborból Szabadkára 12:59 éjjel (közvetlen Budapestre), reggel 5:10, 8:52 (gyors) 11:36, 4:18 (gyors) és este 8:26 órákor. Szabadkáról Zomborba reggel 5 órákor, 10:25 d. u. 1:42, 6:14 (gyors) 6:57 és 12:43 éjjel. Zomborból Dályára reggel 2:16 7:00, 12:18,

délután 3:34, 7:31 (gyors). Dályáról Zomborba 11:49 este, reggel 7:44 (gyors) 9:55, délután 2:45 és 6:43 órákor. Zomborból Óbecsére 3:10 reggel, 7:50 reggel, és 4:35 délután.

Óbecséről Zomborba 3:44 reggel, 9:10 reggel és 1:49 délután.

Zomborból Ujvidékre reggel 2:30 és 6:51 órákor és délután 3:46 órákor.

Ujvidékről Zomborba reggel 2:07 és 7:51 órákor és délután 1:30 órákor.

Zomborból Bajára reggel 3:30, 6:45 órákor, délután 12:30 és 4:23 órákor.

Bajáról Zomborba reggel 4 és 8:20 órákor délután 1:00 és 4:50 órákor.

Ujvidékről Títre reggel 6:54 és délután 7 órákor.

Títhől Ujvidékre reg. 3:32 és d. u. 1:50 órákor.

Bácsfeketehegyről Ujpalánkára reggel 7:10 délután 3:25 és 7:47 órákor.

Ujpalánkáról Bácsfeketehegyre reggel 2:44, 8:00 és délután 1:30 órákor.

Szabadkáról Óbecsére reggel 4:37, 1:38 és 7:10 órákor este.

Óbecséről Szabadkára reggel 4:10, 7:26 és délután 1:00 órákor.

Csanataverről Nagyénnyre reggel 5:15, délután 12:13, 5:30 és 9:20 órákor.

Nagyénnyről Csanataverről reggel 7:00, délután 2:20, 6:11 és 9:57 órákor.

Óbecséről Ujvidékre reggel 4:20, 9:30 és délután 5:26 órákor.

Ujvidékről Óbecsére reggel 4:32, 9:15 és délután 4:53 órákor.

Halsáról Bácsalmásra reggel 4:08, délután 12:27 és 5:35 órákor.

Bácsalmásról Halsára reggel 4:01, déli 12 és este 8:50 órákor.

Bácsalmásról Regőcérre reggel 6:48, délután 3:30 és este 8:55 órákor.

Regőcéről Bácsalmásra reggel 2:44, 9:44 és délután 6:20 órákor.

Szabadkáról Ujvidékre reggel 1:02, 5:20, 10:30 (gyors), d. u. 1:44, 5:35 és 6:48 órákor (gy.).

Ujvidékről Szabadkára reggel 4:27, 7:55 (gyors) 10:40, délután 4:29 (gyors), 7:22 és este 11:38 órákor.

Szabadkáról Szegedre reggel 2:58, 6:15, 9:44 és 10:55 órákor, délután 1:30, 4:04 6:53, 10:26 (gyors), 11:05 órákor este.

Szegedről Szabadkára reggel 2:58, 5:45 (gyors), 6:19, 8:14 és 11:30, délután 3:12, 4:40, 6:53, 10:20 órákor.

Szabadkáról Bajára 5:05, 6:57 (gyors), 10:36 reggel, 2:20, 4:43, 7:00 délután.

Bajáról Szabadkára 5:50, 7:42, 10:24 reggel, 4:43 d. u., 7:44, 8:51 (gyors) este.

Bajáról Bátaszékre 7:00, 8:15 (gyors) reggel, 12:41, 4:38, 6:22 d. u., 8:51 este.

Bátaszékről Bajára 5:16, 6:59, 9:38 reggel, 4:08 d. u., 7:05, 8:28 (gyors) este.

Szabadkáról Cservenka-Ujgombosra 4:43 reggel, 2:15, 7:17 d. u.

Ujgombos—Cservenka Szabadkára 3:05, 11:05 reggel, 4:08 d. u.

Szegedről Zentára 4:00 reggel, 12:04 délután.

Zentáról Szegedre 6:30 reggel, 3:30 délután.

Gombos—Bácsordas—Palánka 5:41, 8:15 reggel és 8:24 este.

Ujpalánka—Bácsordas—Gombos 5:21 reggel, 1:15, 4:25 d. u.

Zombor—Apatin—Gombos 7:51, 12:11 és 4:30 délután.

Gombos—Apatin—Zombor 4:13 reg. 12:40, 8:09 este.

Baja—Bezán—Zombor 3:30 reggel, 12:36, 5:08 délután.

Zombor—Bezán—Baja 3:26 reggel, 8:57, 5:05 délután.

2135/1913. sz.

Pályázati hirdetés

Csonolya községnél irnoki állásra.

Javadalom: 800 kor. fizetés.

Pályázati határidő: május hó 25-ik napjának déli 12 órája.

Zombor, 1913. április 20.

T Á R C Z A Y,
főszolgabíró.

NŐKNEK

a legszegényebb konyhában, mint a legfényesebb palotában egyaránt vigyázniok kell az egészségükre, mert a feleség, az anya

nélkülözhetetlen

a család egyensúlyának fentartására. A nők altesti tisztasága szoros összefüggésben van egészségükkel és feltétlenül fontos, hogy

mindennapi

toilettejük kiegészítő részét képezze a lysoform alkalmazása. A kényesebb testrészek mosásához és öblítéséhez — szóval az intim

toilettehez

használnak a nők langyos vizet, melyhez kevés lysoformot öntsenek. Így tisztító és fertőtlenítő szert használnak egyszerre. A

Lysoform

megőv számtalan fertőző vagy ragályos betegségtől, megszünteti az izzadságot és a néha fellépő kellemetlen illatot. Tegyen a lysoform-mal kísérletet. Eredeti üveg **80 ml.** minden gyógyszerárban vagy drogériában. Esetleg oly helyen, hol ily üzletek nincsenek, oda közvetlen is küldünk lysoformot a pénz **előleges beküldése** esetén.

250 grammos üveg **1.80 K**
500 " " **2.80 "**
1000 " " **4.60 "**

kérje tőlünk az

Egészség és fertőtlenítés

című érdekes könyvet, melyet **ingyen** és bérmentve küldünk.

Dr. Keleti és Murányi

vegyészeti gyára Ujpesten.

A látszat amit!

Gyárjegy.

Azon csomagok és ládikák, melyek kívülről a legjobbnak ismert „valódi: Franck“-hoz hasonlítanak ugyan, de a „kávédaráló“ pyárjegyvet rányomatva nem viselik, nem a „valódi: Franck“-minőséget, nem a legjobb kávépótlékot tartalmazzák.

Tehát óvatosság a bevásárlásnál.

Gyár Kassán.

Keil-Lakk

Országszerte hire járja:
A „Keil-Lakk“-nak nincsen párja,
Pompás fényben a padló,
„Keil-Lakk“ emellett olcsó,
A ki egyszer ilyet használ,
Többet mást nem tűr a háznál.
Ajtó, mosdó, ablakpárkány,
Oly teher lesz, mint a márvány,
Ha fehér „Keil-Lakk“-ot veszünk,
Mindenkor kapható: **WEIDINGER S. és Zs. cégnél ZOMBORBAN.**

S vele mindent jól befestünk.
Konyhabutor, asztal, szék,
Itt van „Keil Lakk“ ázurkék,
Kerlibútort fessünk zöldre,
Gyermekeknek öröme.
„Keil-Lakk“ból van minden szín,
Kék, piros, zöld rozmarin,
Szóval: ház vagy nyarilak,
Mindig legyen ott „Keil-Lakk!“

Bács: Resch József. Szépliget: Andreas Jakovac.
Hódság: Rausch Ede. Tittel: Nonnenmacher Endre.
Kula: Récei Miksa. Ujverbász: Seidl Nándor és Fia
Szabadka: Wachsmann J. és Társa. Zsabylya: Fischer Mayer.

Mit kiabál?

hiszen mindenki tudja már, hogy a

MÁGNÁS

CIPŐKRÉM

Minősége kitűnő.
puhit, tisztít,
fényesít.

Gyártja: **HERCZEG és GEIGER**
csász. és kir. udvari szállító Budapest.
KAPHATÓ MINDENÜTT.

KLYTHIA A BÖR APOLÁSÁRA

RIZSPOR

Aszembőr szépléte és finomítása. Legelegánsabb toilette-, bál- és szalon-puder fehér, rózsaszín vagy sárga. Vegyileg megvizsgálva és ajánlva dr. Pohl J. J. cs. kir. tanár által Bécsben, Elismerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz

Gottlieb Taussig

toilette-szappan és parfümök, cs. és kir. udvari és kamarai szállító.

BÉCS, I., Wollzeile 3. sz.

Egydoboz Kor. 2.40 utánvét, Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és jobb vagy az előleges beküldése divatárúzetben Zomborban.

11.524/1913. jg. számhoz.

Az aradi m. kir. jószágigazgatóságtól.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

Az aradi m. kir. jószágigazgatóság nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a következő munkálatokra.

Tétel száma	MEGNEVEZÉS	A kincstár által engedélyezett összeg		A hitközség fizet a kézi és igazságszámok megváltására	
		K	l	K	l
1913. évi június hó 5-én.					
I. Csanádmegyében.					
1	Nagymajláth községben ovoda építése	16327	36	—	—
II. Temesmegyében.					
1	Ujbessenyőn a róm. kath. templom és lelkészlak javítására	1451	63	69	29
2	Szakálházán a róm. kath. templom javítása, melléképület rendbehozása és kut építésére	1939	85	163	64
III. Bácsbodrogyvármegyében.					
1	Dunabökenyben a róm. kath. templom javítására	1362	65	111	50
2	Paripáson a róm. kath. templom és lelkészlak javítására	1698	44	250	40
3	Bácskertesen a róm. kath. templom javítására	1119	77	118	23
4	Apatinban a róm. kath. lelkészlaknál a melléképületek helyreállítása	2353	73	262	33

Az írásbeli zárt ajánlati versenytárgyalás Aradon a m. kir. jószágigazgatóság hivatalos helyiségében a fent kelt napon délelőtt 9 órakor fog megkezdetni és megtartatni, mely időpontig a zárt írásbeli ajánlatok ugyanott adandók be.

Az ajánlat minden egyes munkára külön-külön teendő. Az ajánlattevő tartozik az általa megajánlott összeg 5%-át készpénzben, vagy óvadék-képes értékpapirokban valamely királyi adóhivatali pénztárnál bántalpenz gyanánt befizetni és az erről szóló nyugtát ajánlatához csatolni.

Az ajánlatban a megállapított összeg számokkal és betűkkel világosan kiírandó. A költségvetés és az árjelzési, valamint az általános és részletes feltételek Aradon a kir. jószágigazgatóság műszaki osztályában a hivatalos órák alatt (d. e. 8-2 óráig) megtekinthetők.

Elkeltet vagy utóajánlatok; valamint táviratilag bejelentett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A beadott ajánlatok azonnal bizottságilag felbontatnak, mely eljárásnál ajánlattevők jelen lehetnek. **Ajánlattevők ajánlataikért 30 napig kötelezettségben maradnak.**

Az aradi m. kir. jószágigazgatóság fentartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül, — azok összegére való tekintet nélkül — szabadon választhasson.

Kelt Aradon, 1913. évi május hó 7-én.

(Utányomás nem díjaztatik).

M. kir. Államjóságigazgatóság.

Lapunk nyomdájában

Gleichenberg

(Gyógyhely Stejorországi) Idény: május 15-től szeptember 30-ig

Féltülmulhatatlan értékkel a légzőszervek minden betegségénél.

Világhírű gyógyforrások.

(Emmauelle, Konstantinuelle). Felvilágosítás és prospektus a furdőigazgatóság által GLEICHENBERG.

Szőlőbirtokosok különös figyelmébe!

HA FORHINNAL permetez, **RÉZKÉNPORRAL** poroz és **BAGOLLAL** öli a szőlőmolyt; mert a **FORHIN** a sokszorta megjavított bordói koverók és számtalan közönség és elismerő-levél tanúsága szerint mindenütt a legnagyobb megelőgéssel használják. A **FORHIN**-nak nincs üledéke, vízbe dova azonnal oldódik és biztosan pusztítja a perenosporát; — egy kész anyag, falkatározó rézgálic, tapadóképesége oly nagy, hogy bármely harmatnál permetezhető vele; — használata óriási munka- és pénzmegtakarítást jelent, mert az anyag teljesen kész használnak saját érdekekben Californiai lét, a gyümölcsrovarok elleni védekezésre rovarenyéret minden kártékony rovar lekötésére, rovarfogó üvet az összes kártékony rovarok elfogására, Laurinál a rovarok ellen nyári védekezésre, Laurinál Karbollneumet a rovarok elleni téli védekezésre, Laurinál oltóvizet az oltványok nemesítésére, Ichneumint a zsongó virágok permetezésére, Nicotin Quasslakivonatot falkolkát permetezésére, Top-mört mezei egerek pusztítására. Pampillit rovarok és darazsak elfogására. Többek mindezen cikkekről kimerítő leírást és használati utasítást kérni, melyet ingyen és bérmentve küld az összes érdeklődőknek a

I-szor kevesebb a gond.

II-szor kevesebb a munka.

III-szor kevesebb a munkabérlés!

FORHIN szőlőpermetezési anyaggár
Budapest, VI., Váci ut 93/v.,
valamint képviselője: **Rosenberg Adolf, Bácsalmás.**

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódi, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyet tünteti fel és a aláírását tünteti fel. A Moll A. féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és uterál-bántalmak, gyomorgöres és gyomorhív, rögzött székrekedés, méhbetegségek, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. Ára egy lepre-érett eredeti doboznak 2 kor. Hamisítások tölvényileg fenyítettek.

MOLL-FELE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyet tünteti fel és a Moll-féle sós-borszesz nevezetesen mint fádalomest-lapló bedörzsölési szer köszvény, csúsz és a meghűlés egyéb kövkezményeinek legismertesebb népszer. Egy óru-zott eredeti üveg ára 2 kor.

Moll-féle gyermek szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női-szappan, a bőr gyökere gondozására és ápolására ugy gyermekek, mint felnőttek számára.

Egy darab ára 40 Allár. Öt darab 1 koroná 80 Allár.
Mindem darab gyermek-szappan Moll A. féle védjeggyel van ellátva.

Főszékhely:

Moll A. gyógyszerész cs. és kir. udvari szállító által
Bécs, I. Tuchlauben 9.

Vidéki megrendelések naponta posta utánvét mellett teljesíttetnek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Sanitas szanatorium

fizikalis-dietetikai gyógyintézet és üdülő-otthon **Verscezen** (Délmagyarország).
Vezelő orvos: **Méhes Lajos dr.**

Az intézet külföldi minta szerint újonnan épült és modernül be van rendezve. Egyeni gyógykezelés **Lahman dr.** rendszere szerint. Fény- lég- és napfürdő, vízkurák, gyógygymnasztika, massage, vilamos alkalmazások, gyógyszeres fürdők, különleges diéták és szülőkurák.

A „Sanitas” gyógyintézetben felvételtnek ugy üdülőre szoruló, mint időit betegségekben szenvedők, fertőző betegségekben szenvedők és elmebetegék azonban felvételt nem nyernek.

A „Sanitas” gyógyintézetbeni kezelés különösen a következő betegségeknél van javalva: Mindenféle idegbajok, a légzőszervek bántalmái, szív és vérkeringési bajok, emésztő szervek vese- hólyag és húgyúti betegségei, sápkór és vérszegénység, köszvény és csúsz, onost és izületi bajok, malária ugy szintén a különféle női betegségeknél.

Az intézet a hegyek alján fekszik, a parkban léghunyókával bir és egész éven át nyitva van. **Mérsékelt árak.**
Földény májustól-októberig.
Prospektus kívánatra.

Pilseni Ösforrás Sör

ÉS

Müncheni Export dupla maláta SÖR

mérsékelt, árkban palackokban és hordókban kapható

Frank Sándor és Fia cégnél Szabadkán
elefon interurbán: 805.

Jó ruhához jó szappant használjunk.

Finom fehérneműjének, drága lepedőinek, finom csipkéinek és himzéseinek mosásához csakis tiszta jó szappant használjon. Győződjön meg róla, hogy az igazán kitűnő szappan használatra milyen előnyös. A saját érdekében kérjük, hogy az összes szappanok közül a legjobbat, a SCHICHT-„SZARVAS” MOSÓSZAPPANT vásárolja. Az Ön háztartásában semmi sem olyan rossz, hogy azt közönséges szappannal kelene mosni. — Mosson minden SCHICHT-„SZARVAS” MOSÓSZAPPANNAL, mert legnagyobb kiadósága folytán ez a legelősb szappan.

Mosunk csakis Schicht-szappannal.

A ruha kétszer olyan sokáig fog eltartani mint azelőtt és még akkor is olyan lesz, mintha teljesen új volna. A SCHICHT „SZARVAS” MOSÓSZAPPAN nemcsak, hogy a szennyet távolítja el, hanem konzerválja a szövetet és a színeknek új fényt és új kinézetet kölcsönöz. Meggátolja, hogy a ruha a mosásnál összenemjen vagy szélessék s ez annak tulajdonítható, hogy ezen szappan hideg vízben is teljesen feloldódik és vele könnyen moshatunk — Úgyeljük a SCHICHT névre és a SZARVAS jegyre, mely minden darabon látható.

Specialista

Cs. és kir. szabad. KELETI-féle

SÉRVKÖTŐK

pneumatikus gummi pelottával a legtökéletesebbek

Haskötők hölgyek és urak részére minden altesti betegség és légó has ellen.

Gummi görcsér harisnyák.

Műlábakat és műkezeket amputáltak részére.

Testegyenítő járó- és támgépeket Mű- és támasztó PÜZÖKET.

Egyeneatartókat ferdénállók részére, valam. betegpótlás-hoz tartozó összes cikkekét készít a technika legmodernebb elvei szerint a legutányabb gyári árak mellett

KELETI J. es. és kir. szabad. sérvkötők és testegyenítő gépek gyára.

Bpest, IV., Koronaherceg-utca 17. vid. Legújabb háromezernél több ábrával ellátott képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Alapítva 1878. Telefon 13-76.

RUSZÁNDÁ
GYÖGYISZAR-FÜRDŐ

bármely más nemzetközi fürdőt is felülmúl.

Vasúti-, posta- és táviradaállomás Dél-Magyarország, Melencze
(Törönlémege.)

Nyitva május hó 15-től szeptember hó 15-ig.

Négy modernül berendezett 74 szobából álló szállodával.

A fürdőn orvosi szakteltekkel rendelkezik.

Javulva: Köszvény, idült ízületi rheuma, scrophulosis minden alakjában, kenőgyógyimódnak ellenlő ő bérbetegség, psoriasis és prurigóban, vérzésben szenvedő nők, idegbetegség, esont-bántalmak, Carias Necrosisnál és idült lues bántalmaknál is biztosan gyógyít.

Kitűnő jó magyar konyha, valódi hamissítatlan borok, olvasó- és zongoraterem, tekeasztal és tokepálya, nagy virágos és árnyékos park, padokkal, naponta cigányhangverseny tartatik. Prospektust kívánata díjtalanul küld a

FÜRDŐIGAZGATÓSÁG.

2524. szám, kig. 1913.

Pályázati hirdetmény.

Liliomos községben lemondás folytán megüresedett községi orvosi állásra pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása havi előleges részletekben fizetendő évi 1600 korona készpénzfizetés 5 évenként 200 korona korpótlék mely 800 koronáig emelkedhet, évi 600 korona személyi pótlék a községtől.

Lakbér fejében, míg természetbeni lakást a község nem ad évi 500 korona.

Húsvizsgálatért a községtől évi 400 korona — mely határozat törvényhatósági jóváhagyás alatt áll.

Kézi gyógyszerártar tarthatása végezt tartozik a megválasztott folyamodni és azt működése tartamára fenntartani.

A község fejében, míg természetbeni nyelvi ismerete megkívánatik, — mely körülmény igazolandó.

Felhívom pályázni öhajókat, hogy szabályszerűen, születési anyakönyvi kivonattal, és az eddigi működését igazoló hatósági bizonylatokkal együtt felszerelt kérvényüket hozzám **folyo évi május hó 20-ig** nyújtsák be mert a később érkezőket figyelembe nem veszem.

Hódás, 1913 évi április hó 24-én.

Szemző Károly
főszolgabíró.

Szliács acélfürdő

x Felső-Magyarország.

Egyedül ismert szénsavdus vasforrás. Legtöbb hasznat tartalmazó ivóforrás belső használatra. Idény május hó 15-től szeptember hó 30-ig. Felülmulhatatlan verszegényesség, sápkór, női bajok, háztörone és idegbajok, bémálás ellen, átszenvedett betegség és erős munkásság után, Mint fürdőorvos Dr. Nádósy István hiv. fürdőorvos működik. Utazás Bécsből 9 óra, északról Oederbergen át 5 óra, délről Budapesten át szintén 5 óra. Szliácsra vonatkozó falragaszok minden nagyobb vasúti állomáson ki vannak függesztve. Kimerítő felvilágosítást és prospektust utazás valamint lakás árkezdvezményről az elő- és utó-idényben stb. ad a:

Fürdőigazgatóság, Szliács (Zályom-m.)

Valódi brünni szövetek

az 1913. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény 3.10 m. hosszú	1 szelvény 7 kor.
teljes férfiruhához (kabát, nadrág, és mellény)	1 szelvény 10 kor.
	1 szelvény 15 kor.
	1 szelvény 17 kor.
elegendő, csak	1 szelvény 20 kor.

Egy szelvény fekete szalonruhához 20.— Kéért, szintyű felöltözöket, turistalövedéket, nyemkangarot, női kosztium szöveteket stb. gyári áronként, mint megjelölt és szolid cég mindenütt ismert posztógyári taktár.

Siegel-Imhof Brünn
Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök a melyeket a magánvevő élvez, ha szövet-üzletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacton rendeli meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Országai választék. Miniatúr, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

KEZELÉSE

A legdivatosabb tegelegésű kerékpár

diadalja az osztrák Kerékpárriparnak konkurencia nélkül

Egyedül elárúsító:
Dolencsits József
Zombor.

szőlőmoly- és gyümölcserregítő-anagy

KOCHILLIN

A magy. kir. földmívelésügyi minisztérium megbízásából az állami szőlőtelep által kipróbált

bizonyít a legjobbnak az eddig ismerős szes anyagok között. A szőlő virágzása idején egyszeri használat után minden pete, hernyó, lepke és báb elpusztul. A szőlőmoly és gyümölcserregítő ellen a legelősb és leghatékonyabb anyag. Ára klg.-ként 4 K Minden kilogramm 25 liter vízben feloldandó, ekkora mennyiség 400 négyzetű szőlő bormeteszésére elegendő. Ha a firtókat bőrgörte mártogatjuk vagy az anyaggal eszeteljük: ugy két kilogramm egy katasztrális hold szőlőre elegendő. Hatáa elmaradhatatlan, gyümölcsös, emberre ártalmatlan. Megrendelhető az ár előzetes beküldése vagy utánvétel mellett a Tóth fől. Kochillin szőlőmoly és gyümölcserregítő-anagygyár közp irodájában, Budapest, VI., Kővilós-u. 14.

Részletes használati utasítás minden csomagban; számtalan elismerő levelet tartalmazó prospektussal díjmentesen szolgálunk. Vizszentelárusítókat keresünk.